

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **S. S., a. s., M. P. P.**, proti žalovaným 1/ **M. D.**, nar. X. bytom **P., R.**, t. č. U., D. B., 2/ **V. D.**, nar. X. bytom **P. R.**, 3/ **M. B.**, bytom **P., M.**, 4/ **M. W.**, nar. X., bytom **P., J.**, t. č. Š., 5/ **R. R.**, nar. X., bytom **P., D.**, 6/ **B. D.**, nar. X. bytom **H.**, o zaplatenie **5 065,39 eur (152 600,-Sk)** vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 5Cb 7764/94 na dovolanie spoločnosti **M. H., a. s., sídlo P., B.**, zast. advokátom JUDr. P. S., M., X. B. proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.marca 2009 č. k. 2Obo 35/2007 – 197, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zo dňa 25.marca 2009 č. k. 2Obo 35/2007 – 197 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 5Cb 7764/94 – 87 zo dňa 14. 06. 1999 zastavil konanie v časti nad sumu 152 600,-Sk a 30 % ročný úrok z omeškania zo sumy 152 600,-Sk od 24. 12. 1997 do zaplatenia. Nárok žalobcu na zaplatenie úrokov v sume 12 600,-Sk a 30 % ročného úroku z omeškania zo sumy 152 600,-Sk od 24. 12. 1997 do zaplatenia vylúčil na samostatné konanie. Žalovaným v 1/ až 6/ rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 12 800 ,-Sk.

Žalobu v časti o zaplatenie istiny v sume 127 200,-Sk zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Odvolaním žalobca napadol rozsudok v časti, ktorou prvostupňový súd zamietol žalobu o zaplatenie istiny v sume 127 200,-Sk a žiadal rozsudok v tejto časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací uznesením napadnutý rozsudok zrušil a konanie zastavil.

V odôvodnení konštatuje, že súd skúmal podmienky konania, za ktorých môže konať (§ 103 v spojení s § 211 ods. 2 O. s. p.). Zistil, že právoplatným uznesením Krajského súdu v Košiciach z 31. 07. 2000 č. k. 2K 231/95 na majetok dlžníkov (žalovaných 1/, 2/) bol vyhlásený konkurz. Žalobca (S. S., a. s.) žalovanú pohľadávku prihlásil do konkurzu dňa 19. 09. 2000, bola zaevidovaná ako konkurzná pohľadávka veriteľa č. 2 a prieskumné pojednávanie sa uskutočnilo dňa 03. 04. 2002. V dôsledku vyhlásenia konkurzu toto súdne konanie, v štádiu odvolacieho konania bolo zo zákona prerušené (§14 ods. 1, písm. d/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). V konaní pokračované nebolo, pretože správca podstaty k tomu nedal súhlas. Keďže žalobca uplatnil pohľadávku v konkurznom konaní a nijaká zmena v konkurznom konaní (ohľadne zmeny konkurzného veriteľa) konkurznému súdu oznámená nebola, nebral konkurzný súd ohľad ani na notárske zápisnice ohľadne dispozície s touto konkurznou pohľadávkou. Listom z 05. 03. 2009 č. k. 2K 231/95 konkurzný súd (Krajský súd v Košiciach) odvolaciemu súdu oznámil, že v rámci konkurzného konania bola právoplatne schválená konečná správa (uznesením z 28. mája 2008 č. k. 2K 231/95 – 86) a bude vydané len rozvrhové uznesenie. Rozvrhové uznesenie nemá vplyv na toto konanie, v ktorom už nie je možné pokračovať, keďže pohľadávka bola uspokojená v rozsahu podľa zákona o konkurze a vyrovnaní.

Keďže neboli splnené podmienky pre ďalšie pokračovanie v odvolacom konaní, odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zrušil a konanie zastavil.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal **M. H., a. s. B.** dovolanie a uviedol, že odvolací súd predmetným uznesením mu odňal ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že konkurz bol vyhlásený len na žalovaného v 1/ rade a nie aj na žalovaného v 2/ rade. Právny predchodca žalobcu - S. S., a. s. B. si svoju pohľadávku v súlade so zákonom prihlásil konkurznou prihláškou zo dňa 30. 08. 2000. Uvedená pohľadávka bola v konkurznom konaní uznaná v plnom rozsahu.

Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi S. S., a. s. a spoločnosťou S. K., a. s. prešli všetky práva k vymáhanej pohľadávke, k jej príslušenstvu a všetky práva s ňou spojené z postupcu SLSP, na postupníka S. K., a. s. B.. Následne na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 23. 01. 2004 uzavretej medzi S. K. a. s. a postupníkom M.. H. a. s., B., spísanej vo forme Notárskej zápisnice č. N 26/2004, Nz 5704/2004 dňa 23. 01.2004 bola predmetná pohľadávka postúpená na M.. H., a. s., pričom táto skutočnosť bola konkurznému súdu oznámená podaním zo dňa 26. 02. 2004, čo konkurzný súd zobral na vedomie a spoločnosť M.. H., a. s. evidoval v zozname pohľadávok ako konkurzného veriteľa.

M.. H., a. s. ako nový veriteľ pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania, podal dňa 03. 10. 2005 návrh na pripustenie zámeny účastníka konania na strane žalobcu podľa § 92 ods. 2, 3 O. s. p. Konajúci prvostupňový súd následne konal so spoločnosťou M.. H., a. s. ako s účastníkom konania, doručoval mu všetky písomnosti ako aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorým rozhodol o podanom odvolaní, a to bez osobitného procesného rozhodnutia.

Právny nástupca žalobcu podaním zo dňa 15. 03. 2006 súdu oznámil, že na podanom odvolaní trvá. Podaním zo dňa 12. 06. 2006 vzal svoj návrh čiastočne späť voči žalovanému v 1/ rade M. D. a žiadal, aby súd konanie voči nemu zastavil a zároveň žiadal o pokračovanie v konaní voči ostatným žalovaným. Následne M.. H. a. s. vzala späť svoj návrh aj voči žalovanému v 6/ rade, ktorý zomrel.

Odvolačný súd však nezastavil konanie voči týmto fyzickým osobám. V napadnutom uznesení naďalej označil ako aj osoby uvedené v rade 1/ a 6/ a ako žalobcu uvádza právneho predchodcu spoločnosti M.. H., a. s. – S. S., a. s. Rovnako stanovisko žalobcu v danej veci zo dňa 28. 03. 2007, predložené Najvyššiemu súdu SR v odvolacom konaní, zostalo bez povšimnutia.

Pohľadávky konkurzných veriteľov boli uspokojené až na základe rozvrhového uznesenia zo dňa 19. 05. 2009, č. k. 2K 231/95-94, vydaného Krajským súdom v Košiciach, pričom pohľadávka konkurzného veriteľa- M.. H., a. s. v konkurznom konaní uspokojená nebola, a to ani čiastočne.

Dovolateľ považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za nesprávne z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods.1 písm. c/ O. s. p.) a je tu daný dôvod dovolania v zmysle § 237 písm. f O. s. p.- postupom súdu ako účastníkovi konania mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a riadne uplatňovať svoje procesné práva a bolo porušené tak právo žalobcu na súdnu ochranu a spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, na základe ktorých zákonných ustanovení odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zrušil a konanie zastavil, a preto je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné. Rovnako Najvyšší súd Slovenskej republiky presne neuviedol, ktorá podmienka konania nebola splnená, pre ďalšie pokračovanie v odvolacom konaní, ktorej nedostatok viedol k zastaveniu konania ex offo podľa § 104 ods. 1 O. s. p. Rovnako nie je pravdou, že na základe schválenej konečnej správy v konkurznom konaní bola uspokojená pohľadávka žalobcu.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, ktoré žalobca dostatočne preukázal, poukazom na existenciu zákonného dôvodu na podanie dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., § 241 ods. 2 a/ a c/, za splnenia podmienok uvedených v § 240 ods. 1 a § 241 ods. 1 a 2 O. s. p. a žiada, aby odvolací súd uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 240 ods.1 O. s. p.), dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (243a ods.1 O. s. p.), preskúmal uznesenie odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu , ktorým odvolací súd zrušil rozsudok prvého stupňa a konanie zastavil.

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c)] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa

odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods.1 písm. c).

Podľa ods. 2 cit. ustanovenia dovolanie je prípustné tiež voči potvrdzujúcemu uzneseniu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O. s. p.).

Prípustnosť dovolania v prejednávanej veci podľa 239 ods. 1, 2 O. s. p. nie je daná.

Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je však prípustné dovolanie z dôvodov taxatívne vymedzených v ustanovení § 237 písm. a) až g) O. s. p. vtedy, ak rozhodnutie niektorou z týchto väd aj skutočne trpí.

Dovolateľ v dovolaní prípustnosť dovolania zdôvodňuje tým, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), keďže odvolací súd s ním nepokračoval v konaní ako s účastníkom konania, nerešpektoval jeho dispozičné oprávnenie o späť vzatí návrhu voči žalovanému v 1/ a 6/ rade a konanie zastavil napriek tomu, že trval na podanom odvolaní a žiadal v konaní pokračovať voči žalovaným v 2/ až v 5/ rade.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O. s. p. sa rozumie taký závažný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

V priebehu odvolacieho konania žalobca –S. S. a. s. B. postúpila predmetnú pohľadávku na postupníka –S. K. a. s. B. zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 22. 12. 1999 v znení jej dodatku č.1 a 2 , ktorý oznámil odvolaciemu súdu zmenu účastníka konania založenej na singularnej sukcesii (čl.106). Následne S. K. a. s. ako postupca zmluvou o postúpení pohľadávky uzavretej podľa § 524 OZ spísanej formou notárskej zápisnice N 529/00 Nz 516/00 zo dňa 23. 01. 2004 postúpila všetky práva a povinnosti k pohľadávke na spoločnosť– M. H., a. s. B..

Dovolaateľ návrhom zo dňa 03. 10. 2005 (č. 1. 123) oznámil odvolaciemu súdu, že sa stal novým veriteľom vymáhanej pohľadávky, doložil dôkazy o postúpení pohľadávky a zároveň vyslovil súhlas so vstupom do konania .

V zmysle § 92 ods. 2, 3 Občianskeho súdneho poriadku, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prechod práva o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva prevedené navrhnúť, aby do konania namiesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho prešli tieto práva. Súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v ods. 2, a ak s tým súhlasí ten kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa.

Odvolací súd neakceptoval predložený návrh na zmenu účastníka konania resp. v zmysle citovaného ustanovenia nerozhodol, kto má byť účastníkom konania na strane žalobcu a bez akéhokoľvek právneho zdôvodnenia v konaní pokračoval s pôvodným žalobcom – S. S. a. s. B..

Účastníkovi je odňatá možnosť konať pred súdom , ak nebol riadne pribratý do konania, nemal reálnu a efektívnu možnosť konať pred súdom, právne i skutkovo argumentovať k vecnej a procesnej stránke rozhodovanej veci.

Odvolací súd pochybil, keď rozsudok prvostupňového súdu, ktorý bol napadnutý odvolaním zrušil a konanie zastavil s odkazom na ustanovenie § 104 ods. 1 v spojení s § 211 ods. 2 O. s. p.

Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov, alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované (§ 104 ods.1 O. s. p.).

Za neodstrániteľné nedostatky podmienky konania sa považuje nedostatok právomoci súdu (§ 7 O. s. p.) litispendencia (§ 83 O. s. p.) res iudicata (§ 159 ods. 3 O. s. p.), nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania (§19 O. s. p.). Neodstrániteľné nedostatky podmienky konania spôsobujú, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť, podľa § 104 ods. 1 O. s. p. prípadne postúpiť vec inému orgánu.

V prejednávanej veci nenastali procesné podmienky (neodstrániteľné podmienky konania), ktoré by mali za následok zastavenia konania v zmysle § 104 ods. 1 O. s. p.

Podľa názoru dovolacieho súdu, skutočnosť, že žalobca si ako konkurzný veriteľ v konkurznom konaní úpadcu - žalovaného v 1/ rade uplatnil konkurznou prihláškou predmetnú pohľadávku a bola právoplatne schválená konečná správa, a preto nie je možné pokračovať v predmetnom konaní ako to nesprávne konštatoval odvolací súd je irelevantná. Schválená konečná správ konkurzným súdom nezakladá rozhodnutie res iudicata (§ 159 ods. 3 O. s. p.), aj keď prihlásená pohľadávka bola správcom konkurznej podstaty uznaná a neznamená to, že došlo k uspokojeniu vymáhanej pohľadávky a aj vydané následné rozvrhové uznesenie (sp. zn. 2K 231/95 zo dňa 19. 05. 2009) nespôsobuje prekážku právoplatne rozhodnutej veci (impedimentum rei iudicatae). Dovolateľ v dovolaní uviedol, že uplatnená pohľadávka nebola uspokojená ani čiastočne. V tomto smere odvolací súd nevykonal žiadne dokazovanie.

V danom prípade je preukázateľne daná existencia dovolacieho dôvodu v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. V konaní došlo k vade uvedenej v § 237 písm.f/ O. s. p., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie zrušil, lebo rozhodnutie vydané v konaní je postihnuté takou procesnou vadou, ktoré nemôže byť považované za správne.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie podľa § 243b ods. 2, 3 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom konaní je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 243d ods. 1 O. s. p.) a náležite sa vysporiada s vytknutými vadami v intenciách dovolacieho súdu a opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p.

V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O. s. p.).

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2011

JUDr. Alena Priecelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.